

УДК 378.046-021.68:374.7

Зелюк В. В.Білик Н. І.ORCID iD <http://orcid.org/0000-0001-6359-9936>ORCID iD <http://orcid.org/0000-0003-2344-5347>

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ

А Досліджено стан розробленості в науково-педагогічних дослідженнях України андрагогічної проблеми навчання дорослих у закладах післядипломної педагогічної освіти. Розкрито вагомість існування чинних закладів, особливості навчання слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, організації освітнього процесу з ними, проблеми їхнього навчання, необхідності підготовки викладачів до роботи з ними. Представлено інтегровану форму підвищення кваліфікації педагогічних працівників – курси як пролонгована ділова гра «Розвиток творчого потенціалу особистості вчителя-дослідника». Це свого роду персоналтехнологія розвитку творчого потенціалу вчителя-дослідника, яка будується на колективній діяльності викладацької команди та слухачів курсів у міжзастаційний період за доігровим, конструктивним, тренувально-ігровим, післяігровим етапами і відповідними компонентами (цільовим, змістовим, організаційно-процесуальним, контрольно-розвивальним і результативним).

Ключові слова: післядипломна педагогічна освіта; інноваційний підхід; курси як пролонгована ділова гра; творчий потенціал; міжзастаційний період; слухачі курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Актуальність проблеми. На сучасному етапі модернізації системи післядипломної педагогічної освіти (ППО) існуюча практика навчання дорослих у чинній системі не забезпечує соціально-економічної стабільності та перспектив розвитку суспільства в цілому й особистості фахівця зокрема. Останнє зумовлює потребу пошуку нових підходів до організації навчання в чинній системі, а також їх теоретичного осмислення та обґрунтування. Особливої інтенсивності набули дослідження на початку XXI століття, вочевидь, у зв'язку з кризою післядипломної педагогічної освіти.

Проблема ППО постала в останні десятиліття під впливом докорінних змін, які відбулися в суспільстві та в самому соціальному статусі освіти як в Україні, так і за її межами. У публікаціях дедалі більше розкриваються важливі проблеми та колізії навчання дорослих у системі ППО.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Серед найвідоміших теорій навчання дорослих є андрагогіка і самокероване навчання, що домінують у реальному світі практики. Проте на цей час теорія самокерованого навчання, як установив Р. Броккет, перебуває в стані переоцінки. Провідне місце в тематиці новітніх досліджень освіти для дорослих посідає теорія трансформативного навчання Дж. Мезіроу, що відкриває нові горизонти освіти. А із суспільного горизонту доби пізнього Модерну лунає імператив П. Слотердайка «Ти мусиш змінити своє життя!», який можна вважати заклик до формування нового «порядку денного» в дискурсі післядипломної освіти.

Ураховуючи погляди теоретиків і практиків щодо місії закладів післядипломної педагогічної освіти, визначення концептуальних основ нової якості навчання дорослих у системі підвищення кваліфікації, підготовки керівних кадрів освіти до управлінської діяльності в нових умовах, теоретичного осмислення європейського виміру та компетентнісного підходу в педагогічній освіті вітчизняних дослідників М. Артюшиної, В. Базелюка, М. Згуровського, А. Зубка, Н. Клясен, О. Ляшенка, С. Ніколаєнка, В. Олійника, Н. Протасової, Л. Пуховської, О. Снісаренко, Л. Сніцар, Т. Сорочан та ін., констатуємо, що як у вітчизняних, так і в зарубіжних дослідників немає єдиної теорії або моделі навчання для дорослих у післядипломній педагогічній освіті.

Однак питання становлення й розвитку освіти дорослих глибоко вивчали (А. Даринський, С. Вершловський, С. Коваленко, Л. Лук'янова, О. Огієнко, Л. Сігаєва) та ін., підвищення кваліфікації педагогів (В. Бондар, М. Красовицький, А. Кузьмінський, Ю. Кулюткін, М. Кухарева, В. Онушкін, О. Тонконога, П. Худоминський, Т. Шамова) та ін. Останнім часом у педагогічній і методологічній літературі висвітлюються питання інноваційного розвитку в освіті, інноваційних освітніх технологій організації роботи з педагогами в закладах післядипломної педагогічної освіти, інноваційних моделей організації курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників (Н. Білик, Л. Ващенко, Г. Вознюк, Л. Гаєвська, В. Гравіт, І. Драч, Л. Даниленко, І. Жорова, В. Курило, Л. Ляхоцька, В. Маслов, М. Романенко, В. Шепотько, А. Чміль та ін.); становлення вчителя як суб'єкта інноваційного освітнього процесу (О. Козлова, Н. Клокар та ін.).

Натомість недостатнім є вивчення проблеми застосування нових підходів до навчання дорослих у післядипломній педагогічній освіті.

Викладення основного матеріалу. Нині можна констатувати наступну тенденцію: стан справ в освіті вже такий, що відчувається дефіцит справжніх майстрів, знижується професійний потенціал викладачів – працівників системи післядипломної освіти, – їхня мотивація. На жаль, конкурс «Учитель року», який щороку проводить Міністерство освіти і науки України за різними номінаціями, не забезпечує значних та якісних змін в освіті й проблему педагогічних кадрів загалом не вирішує.

Система післядипломної педагогічної освіти в Україні перебуває на такому етапі свого функціонування, коли ми ще продовжуємо розв'язувати наявні проблеми неадекватними, застарілими методами.

На наш погляд, з одного боку існує невідповідність між швидко змінюваним соціально-педагогічним контекстом України й відповідно потребою керівників шкіл в оволодінні теорією управління закладом освіти, а з іншого – недостатньою впорядкованістю змісту організаційних форм і нових технологій підвищення кваліфікації.

Одночасно не вивчені можливості міжтестастійного періоду в ППО. Йдеться про те, що проходження курсів педагогом один раз на 5 років протягом двох-трьох тижнів в умовах стрімких змін у системі освіти не може вирішити проблему розвитку його професіоналізму, педагогічної майстерності, а лише забезпечує мінімальну можливість підтримання фахового рівня.

Погоджуємося з В. Довбнею, що «симфонія післядипломної педагогічної освіти» – це надзвичайно багатий матеріал для роздумів, для розуміння ситуації освітніх трансформацій як індикатора і каталізатора суспільних змін. Інститут післядипломної педагогічної освіти – дуже складна амальгама педагогічних, соціологічних, філософських і психологічних аспектів навчальної діяльності, перетворення образів дійсності в умовах нових комунікативно-освітніх практик. Співпрацюючи із учителем упродовж

десятиліть, ми бачимо, що чи не найменш підготовленим до подолання маніфестацій «відчуження» в навчальній діяльності є саме вчитель. Неперервна післядипломна педагогічна освіта має стати нагальною потребою вчителя – психологічно налаштованого до інноваційного типу діяльності. Розв'язання проблеми формування вчителя нового типу для нової України, який сам спроможний навчатися протягом усього життя, дасть змогу повернути в суспільстві повагу до вчителя [2, с. 177].

Освітній компас указує, що нам потрібно подолати інерційний сценарій, не чекаючи поки кадровий педагогічний ресурс вичерпається. Адже йдеться не лише про формування вчителя, йдеться радше про народження учня як людини, що буде вирішувати проблеми XXI століття [6].

Серед чинників створення дієвих механізмів вирішення протиріч, закладених у системі післядипломної освіти, є добровільні науково-педагогічні об'єднання. Таким механізмом є Консорціум закладів післядипломної освіти, керівництво якого, на нашу думку, готове до корінного реформування відповідного сегменту освіти на засадах сучасних підходів і технологій.

Розуміння ППО як «навчити вчитися вчителя» має більш ніж півстолітню історію, а виняткова роль неперервної освіти в житті сучасної людини достатньо повно й розмаїто висвітлена в науково-дослідницькій літературі. Щоправда питання, пов'язані із заохоченням креативності та розвитком інноваційності в системі післядипломної освіти, залишаються недостатньо осмисленими.

На думку Л. Лук'янової, дорослість пов'язують не стільки з віком людини, скільки із соціально-психологічними чинниками, які усвідомлює сама людина й визнає суспільство [4, с. 73].

Учені, які досліджують проблеми освіти дорослих, виділяють низку їх особливостей, які становлять підґрунтя побудови освітнього процесу у відповідних закладах освіти та регламентовані базовими принципами андрагогіки (табл. 1):

Таблиця 1

Особливості освіти дорослих

Особливості освіти дорослих	Зміст
Цілеспрямованість	Дорослі, як правило, знають з якою метою розпочали навчання.
Обґрунтування потреби навчання	Доросла аудиторія уважно вибирає ту чи іншу інформацію, завжди ставить перед собою запитання: «А навіщо це нам потрібно?».
Наявність досвіду та використання його в навчальному процесі	Наявність у дорослого життєвого досвіду.
Практична спрямованість.	Дорослий відчуває користь від навчання, поки воно безпосередньо пов'язано з його роботою.

Враховуючи зазначене вище, В. Пуцов конкретизує вигоди до організації процесу, залежно від особливостей навчання дорослих [8, с. 49–51]: мотивація тих, хто навчається; оптимізація типу навчання; чітке обґрунтування необхідності навчання; практична спрямованість навчального процесу; використання у навчальному процесі педагогічних ситуацій, близьких до життєвого досвіду слу-

хачів; урахування педагогічного досвіду тих, хто навчається; опора на власний досвід і (досвід слухачів); створення максимально комфортних умов під час навчання; використання інтерактивного навчання під час організації навчально-виховного процесу; налаштування слухачів на самооцінку власної діяльності; залучення дорослих учнів до планування та організації навчально-виховного про-

цесу; формування здатності до самоуправління в педагогічній діяльності; використання отриманої інформації в практичну діяльність слухача; врахування потреб слухачів; забезпечити індивідуалізацію навчання з посиленням акценту на самонавчання.

У контексті свого дослідження Н. Сидорчук, О. Орлова стверджують, що основною метою освіти дорослих на рівні суспільства є формування соціально активної та адаптованої до життя особистості; на рівні економіки – підготовка компетентного, ефективного працівника; а на рівні окремої особистості – самовдосконалення, що фактично підтверджує основну мету навчального пошуку [9].

Розглядаючи післядипломну освіту як могутній чинник поглиблення професійного досвіду, взаємозбагачення спеціаліста новими перспективними знаннями, нескінченного творчого пошуку, порівняно з базовою професійною, В. Олійник визначає її певні переваги, а саме: вона є менш інерційною і здатна реагувати на швидкі соціально-економічні та техніко-технологічні умови; має, як правило, безпосередній двосторонній зв'язок із практикою, що дає змогу швидше отримати освітній результат; контингент, що навчається, здатний критично оцінювати пропонувані інновації і може безпосередньо брати участь у їх апробації, розвитку і реалізації. Таким чином, система післядипломної освіти має свої особливості, зокрема вона орієнтована на ринок освітніх послуг і створює конкурентне освітнє середовище» [7, с. 26].

Отже, необхідно створювати андрагогічне середовище шляхом дотримання низки провідних орієнтирів: утвердження позиції кожного педагога як рівноправного учасника освітнього процесу, що сприяє виникненню неформального, доброзичливого мікроклімату, співробітництва між педагогами; забезпечення повноцінної життєтворчості особистості, яка сприяє максимальному саморозкриттю можливостей індивідуального розвитку педагога, стимулює його внутрішні сили до творчого зростання і самовдосконалення; культивування діалогічної форми суб'єкт-суб'єктної взаємодії на основі особистісного спілкування, що спонукає до взаєморозуміння, співпереживання, вільного обміну думками; прояв кожним педагогом активної життєвої позиції, позитивного суб'єктного досвіду, самовизначення, творчості, «комунікації як кооперації», установки на іншого; створення ситуації успіху, захищеності, підтримки, позитивних емоційних переживань.

Таким чином, у навчанні на андрагогічних засадах на перший план висувається проблема організації освітнього процесу в системі ППО шляхом створення умов для самовизначення, смореалізації кожного педагога як конкурентоспроможного фахівця. Отже, основною вимогою до організації навчання на андрагогічних засадах у системі ППО є створення гуманного соціокультурного середовища для самовираження, самоактуалізації, самоствердження та самореалізації кожного педагогічного працівника, повноцінного професійного розвитку становлення його індивідуальності.

Отже, модернізація системи освіти України спрямовує увагу педагогічної громадськості на неперервне професійне самовдосконалення. Система ППО є важливою і невід'ємним складником неперервної освіти. Її метою є забезпечення поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей фахівців.

За І. Трубавіною, освіта дорослих – проблема андрагогічна, що актуальна в контексті нових вимог до атестації закладів освіти, підвищення їхньої якості. Проблема навчання дорослих полягає в тому, що викладачі закладів вищої освіти не готові навчати дорослих у групах, де вік слухачів варіюється від 21 до 70 років, а пізнавальні процеси слухачів різняться за швидкістю і розвитком. У них різний стан здоров'я, сімейний і матеріальний стан, різний життєвий і пізнавальний досвід, різна перша вища освіта за фахом: технічна, гуманітарна, біологічна, політична. У всіх слухачів є досвід навчання в першому закладі вищої освіти, як правило, на денному відділенні, висока мотивація отримати диплом, реально оволодіти спеціальністю, за якою вже працюють [10, с. 133].

Сьогодні вимагає від закладів ППО серйозних кроків щодо реформування та оновлення змісту освіти, застосування нових педагогічних підходів до регіональної освітньої системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Нова соціокультурна функція закладів ППО як центрів розвитку освітніх практик вимагає докорінної перебудови структури і змісту роботи їх кафедр, діяльність яких спрямовується на забезпечення педагогічної дії, озброєння вчителів засобами методологічної діяльності, на розвиток проектно-культури педагогів. Ця функція може бути реалізована за рахунок:

- адаптації і поширення досвіду альтернативної педагогіки;
- аналізу і розробки актуальних і перспективних проблем реформування освіти (підтримка і моніторинг перспективних досліджень та експериментів, допомога у реалізації практичних педагогічних ініціатив);
- навчання авторів інноваційних освітніх проектів;
- колективно-ігрових і тренінгових способів підвищення кваліфікації вчителів;
- розгортання в закладах ППО випереджувальних стратегічних розробок із проблем змісту і методів освіти нового типу [5, с. 33].

Також важливим напрямом модернізації педагогічної освіти стає поширення дистанційних форм навчання та підвищення кваліфікації вчителів із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Це полегшує доступ педагогів до освітніх послуг, що надаються педагогічними закладами вищої освіти та закладами ППО, дозволяє зекономити значну частину коштів.

Важливо сформувати новий тип навчання слухача закладу ППО, що відповідатиме двом вимогам: навчання повинно бути проектно-діяльнісним, а також інноваційно-рефлексивним.

Нові підходи до змісту розвитку акмеологічної, креативної культури вчителя вимагають пошуку адекватних інноваційних методів і технологій підвищення його кваліфікації. Якщо у традиційному освітньому процесі слухач – пасивний реципієнт знань, то в проектно-рефлексивному, діяльнісному він – суб'єкт різноманітної навчальної активності.

Провідне місце в активному навчанні належить організаційно-діяльнісним іграм, найрізноманітнішим тренінгам, беручи участь у яких педагогічні працівники не просто розмовляють, але й діють, рефлексують свої дії, реалізують розроблені проекти. Діяльнісно-рефлексивне навчання як засіб підвищення професійної компетентності знаходить свою оптимальну організаційну форму у модульній організації освітнього процесу, що передбачає застосування активних методів групового навчання.

На наш погляд, не можливо дати педагогічним працівникам необхідну інформацію за 108 год., не оновлюючи її протягом 5 років (від атестації до атестації).

Ми пропонуємо до вашого розгляду інтегровану форму курсової підготовки у вигляді пролонгованої (довготривалої) ділової гри – курси-ПДГ (курси як пролонгована ділова гра), які можна проводити для вчителів гуманітарних, природничих, фізико-математичних предметів, керівників ЗЗСО. Це щорічне проходження (3 рази по 36 год. – 108 год.) Свідоцтво про підвищення кваліфікації слухачі отримують після проходження курсів.

Мета інтегрованих курсів-ПДГ: персонологічна зацікавленість слухача курсів підвищити свою педагогічну майстерність під час їх проходження; спрямувати освітній процес на розвиток та саморозвиток творчого потенціалу вчителя (чи зуміє він, знаючи свій кваліфікований рівень, зробити стрибок у переосмисленні себе як творчої особистості).

Визначальна мета – професійна підготовка за науково-педагогічним спрямуванням учителя-дослідника.

Завдання: через інтеграцію філософії, менеджменту, педагогіки та психології ознайомити з досягненнями вчених, педагогів-практиків про «педагогічну творчість» і «творчий потенціал»; з актуальними педагогічними технологіями та, головне, сприяти розвитку професіоналізму, здобуттю знань організації науково-дослідної роботи та підвищити рівень його загальної культури.

Головна проблема курсів: «Розвиток творчого потенціалу особистості вчителя-дослідника».

Як бачимо, важливим поняттям організації та проведення відповідних курсів є планування ігрових етапів (доігровим, конструктивним, тренувально-ігровим, післяігровим) і відповідними компонентами (цільовим, змістовим, організаційно-процесуальним, контрольним-розвивальним і результативним) освітнього процесу в системі ППО.

Характеристика змістово-процесуальної сутності даних етапів:

Доігровий (підготовчий) – мотиваційно-цільовий компонент. Для успішного забезпечення високої якості ППО

необхідно використати мотиваційний механізм зацікавленості всіх учасників освітнього процесу, який допомагає розглянути чинники підвищення і зникнення мотивації навчання, що істотно впливає на ефективність різноманітних видів освітнього процесу, визначає якість кінцевого результату, а також ті чинники, які кардинально впливають на людину як суб'єкта. Процесуальною сутністю цього етапу є вивчення і формування викладачами мотивації навчання у слухачів курсів:

1. Визначити й уточнити соціальне замовлення, ті вимоги, які гарантують досягнення цілі ППО – це висококваліфікований учитель-професіонал, гармонійно розвинена особистість із відповідним рівнем розвитку знань, творчого потенціалу, моральних якостей і фізичного стану.

2. Вирішити проблему ППО можна через розуміння тих показників мотивації, що потрібні вчителям різних кваліфікаційних категорій.

3. Вивчати персонологічні мотиви особистості вчителя. Цей етап психологічного вивчення означає виявити, що переслідує вчитель, яких цілей він хоче досягти, які його професійні знання, педагогічні вміння, перспективи розвитку та саморозвитку.

4. Аналізувати причини зниження мотивації до навчання в системі ППО. Це можуть бути: домашні обставини; незадоволеність програмою навчання; несумісність стилю навчання слухача курсів і стилю викладання; фінансові проблеми тощо.

5. Формувати мотивацію слухачів курсів у ході освітнього процесу.

6. Навчати прийомам самостійно ставити цілі й досягати їх в умовах затруднень і перешкод через уміння контролювати й оцінювати себе.

7. Оцінювати ефективність своєї роботи за реальними результатами викладачів і слухачів курсів.

Для цього можна використовувати цілу систему діагностування слухачів курсів, а також виконання ними творчих завдань тощо. Не менш важливі на цьому доігровому етапі формування цілей, постановка завдань навчання, підготовка та оформлення відповідної документації, проведення вхідного діагностування.

Конструктивний – змістовий компонент. Найголовніше визначити зміст дидактичного модуля, а також окремо зміст кожного міні-модуля, що входять до програми курсів. На цьому етапі потрібно внести певні зміни до змісту дидактичного модуля; визначити склад лектури, який забезпечить його якісну реалізацію. Розподілити слухачів на мікрогрупи для виконання певних навчальних завдань під час проходження курсів.

Тренувально-ігровий – компонент модуля організаційних форм навчання, методичний компонент модуля. Він забезпечує проведення курсів, а саме: дотримання визначених цілей і завдань, принципів, чітке виконання програми та регламенту роботи курсів. А також здійснення модульно-персонологічного підходу до слухачів курсів і проведення рефлексії в кінці робочого дня.

Список використаних джерел

Міжігровий – контрольньо-діагностичний компонент. У міжігровий період слухачі курсів-ПДГ переносять свої знання з моделі для розв'язку обраних ними педагогічних проблем.

Заклучний – результативний компонент. Передбачає захист випускних творчих робіт слухачами курсів (на закінчення роботи курсів). А також проводиться аналіз результативності даних курсів.

За кожним етапом потрібно включати тренінги, розрахованих на 4–8 год., що сприятиме дієвому розвитку професійної компетентності, професіоналізму та творчого потенціалу слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників протягом міжатаестаційного періоду до їхніх потреб.

Висновок. Сучасна післядипломна педагогічна освіта має величезні резерви невикористаних можливостей для підвищення якості підготовки професіоналів для закладів загальної середньої освіти, початкової та дошкільної. Нова українська школа чекає на вчителя, здатного формувати в учнів навички самостійного наукового пізнання світу, самоосвіти й самореалізації особистості. Такий учитель повинен сам бути дослідником, визначати стратегію власного розвитку і саморозвитку, постійно, послідовно й неперервно вдосконалюватися.

1. Білик Н. І. Персоналтехнологія розвитку творчого потенціалу особистості вчителя-дослідника. *Імідж сучасного педагога*. 2001. №2. С. 6–11.
2. Довбня В. Післядипломна педагогічна освіта в контексті цивілізаційної проблематики. URL: <https://www.sites.google.com/site/clusterumo1/eksperimentalna-baza/i-vseukraienska-vistavka-ppo/dopovidi-rektoriv-akademij-ta-institutiv-ppo-a-m-zubka-v-m-dovbni>.
3. Зелюк В. В., Білик Н. І., Новак О. О. Теорія і практика удосконалення педагогічної майстерності дорослих у системі підвищення кваліфікації: навч. модуль каф. пед. майст. *Педагогічна майстерність: виклики XXI століття: портфоліо каф. пед. майст.* / [упор.: В. В. Зелюк, Н. І. Білик, Т. А. Устименко]. Полтав. обл. ін-т післядипл. пед. осв. ім. М. В. Остроградського. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2013. С. 401–407.
4. Лук'янова Л. Провідні особливості навчання дорослих. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*: зб. наук. пр. Київ; Ніжин: Вид. ПП Лисенко М. М., 2009. Вип. 1. С. 72–79.
5. Модернізація вищої та післядипломної педагогічної освіти на засадах застосування інноваційних методів навчання і педагогічних технологій. URL: <https://studfiles.net/preview/5604090/page:12/>.
6. Олійник В., Гравіт В. Чи потрібен післядипломній педагогічній освіті відкритий університет європейського типу? *Післядипломна освіта в Україні*. 2015. С. 3–7.
7. Олійник В. В. Проблеми та шляхи розвитку системи післядипломної педагогічної освіти України в сучасному полікультурному суспільстві. *Вища освіта України*. 2009. № 4. С. 24–34.
8. Пуцзов В. Вчити дорослого по-дорослому. *Післядипломна освіта*. 2011. № 2. С. 49–51.
9. Сидорчук Н. Г., Орлова О. А. Післядипломна педагогічна освіта як структурний компонент освіти дорослих. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. Вип. 7, 2013. С. 231–242.
10. Трубавіна І. М. Стан розробленості проблеми організації навчання слухачів післядипломної педагогічної. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. № 5. С. 133–138. URL: ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2140.

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 27.10.2018

Зелюк В. В., Билык Н. И. Инновационный подход к обучению взрослых в последипломном педагогическом образовании.

А Исследовано состояние разработанности в научно-педагогических исследованиях Украины андрагогической проблемы обучения взрослых в учреждениях последипломного педагогического образования. Раскрыта значимость существования этих заведений, особенности обучения слушателей курсов повышения квалификации педагогических работников, организации образовательного процесса с ними, проблемы их обучения, необходимость подготовки преподавателей к работе с ними. Представлена интегрированная форма повышения квалификации педагогических работников – курсы как пролонгированная деловая игра «Развитие творческого потенциала личности учителя-исследователя». Это своего рода персоналтехнология развития творческого потенциала учителя-исследователя, которая строится на коллективной деятельности преподавательской команды и слушателей курсов в межатаестационный период за доигровым, конструктивным, тренировочно-игровым, послеигровым этапами и соответствующими компонентами (целевым, содержательным, организационно-процессуальным, контрольньо-развивающим и результативным).

Ключевые слова: последипломное педагогическое образование; инновационный подход; курсы как пролонгированная деловая игра; творческий потенциал; межатаестационный период; слушатели курсов повышения квалификации педагогических работников

Zelyuk Vitaliy, Bilyk Nadiya. Innovative Approach to Adult Education in Postgraduate Pedagogical Education.

С The state of development in scientific and pedagogical researches of Ukraine and the educational problem of adult education in institutions of postgraduate pedagogical education is researched. The significance of the existence of institutions, some peculiarities of training the students of training courses for pedagogical staff, organization of the educational process with them, the problems of their training, the need for teachers to work with them is revealed. The integrated form of advanced training of pedagogical workers is presented – courses in a form of prolonged business game «Development of creative potential of the personality of teacher-researcher». This is a kind of technology of creative potential of a teacher-researcher personnel development, which is based on the collective activity of the teaching staff and students of courses in the period between courses in pre-game, design, train and game, post-game stages and relevant components (target, content, organizational, procedural, control and evaluation).

Key words: postgraduate pedagogical education; innovative approach; courses as a prolonged business game; creative potential; period between courses; students of the courses for the improvement of the qualifications of the teaching staff